

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ולבירור יוחסין

שכר עבודה של עתונאי

תיק ממונות מס' 1444-סט

(מהד' יג אלול)

נושא הדיון

א' תובע מב' שכר עבודה של עתונאי בעתון של ב'. משיב ב' שהעתון הוא בבעלות של חברה, שהוא, ב', אינו חלק ממנה, ותפקידו בעתון הוא עורך בלבד, ולא הוא משלם את שכר העובדים אלא ההנהלה, ודבר זה היה ידוע לא', וע"כ התביעה צריכה להיות נגד בעלי החברה. משיב א' שאת סיכום תנאי העבודה עשה עם ב', וע"כ תביעתו מופנית אליו, ואילו את בעל החברה אינו מעונין לתבוע משום שהוא מאויים על ידו. ב' מוכן להשיג פשרה בין א' לבין בעלי החברה.

השאלה לדיון

עובד שסיכם את תנאי העבודה עם עובד בחברה, האם יכול לתבוע את אותו עובד.

תשובה

עיי פס"ד ירושלים כרך ט עמ' רל מקורות ההלכה בזה: בגמ' צ"מ עו א': דתניא השוכר את הפועל לעשות בשלו והרעהו בשל חצירו נותן לו שכרו משלם וחוזר ונוטל מצעה"צ מה שהנהה אותו. לא נריכא דאמר להו שכרכס על צעה"צ. ע"כ. משמע דכיון דשכרו לעשות בשלו הו"ל כאילו אמר שכרכס עלי, לפיכך נותן לו שכרו משלם, אבל אם אמר בפירוש לפועלים לעשות בשל חצירו או אפילו סתמא אינו נריך לתת כלום משלו. וצתום' שם קיח א ד"ה לעשות כתצו צס"ר ר"י דהא פשיטא דאם שכרו לעשות בשל חצירו שומעין לו אם אומר טול מה שעשית בשכרך. ושם צתום' ד"ה כאן, למאי דס"ד השתא אמאי ל"ל לו טול מה שעשית בשכרך יאמר לא אתן לך כלום כיון שלא עשית לי כלום. ע"כ. ומשמע דאם לא אמר לפועל שכרך עלי, כיון שכר אותו לעשות מלאכה לחצירו, אומר לו לא אתן לך כלום, שלא עשית לי כלום. עיי פס"ד ירושלים כרך ז עמ' רלז.

ובשו"ת הרשב"א ח"א סי' אלף קנז (הוזכר בצ"י סו"ס שלג): שמעון שכר את ראובן לשנה, אע"פ ששכרו ללמד תינוקות חצירו, חייב ליתן לראובן זה שכרו משלם וכדתניא פרק האומנין השוכר את הפועל לעשות בשלו וכו'. ע"כ. ופסק באהצת חסד פ"י ס"ב שאם אמר לפועלים שכרכם עלי אפילו הודיעום שהוא שליח ואין המלאכה שלו הוא חייב בשכרם. ועיי' פס"ד ירושלים כרך ח עמ' קלג.

אמנם עיי' משפטי שלמה להגרש"ש קרליץ ז"ל סי' טז בעובד שנתקבל לשיצה בחיפה והוא לא ידע שהשיצה קשורה עם ההנהלה בירושלים, וחשז שזה מוסד עלמאי ובעליו הוא המנהל, אזי המנהל הוא הצע"ד, אף שלמעשה ההנהלה בירושלים הם הצעלים של המוסד, וחיוצ התשלומים של השכירות חל על המנהל, אמנם יכול גם לתצוע מההנהלה מדין שעבודא דר"נ, שהרי המנהל יכול לתצוע את ההנהלה על מה ששילם לעובד, אמנם מאחר שהדבר ידוע שהשיצה בחיפה היא חלק בלתי נפרד מהשיצה המרכזית בירושלים, לאו כל כמיניה של העובד לומר שהוא לא ידע מזה, ע"כ צרור שמעולם לא נתחייב המנהל של הסניף לשלם לתצוע אלא רק בתור שליח של ההנהלה בירושלים, ואף שמשלם צ'קים שלו, אצל הכסף שהוא משלם הוא לא מכסף שלו, ע"כ הנתצע הוא ההנהלה שבירושלים ולא המנהל המקומי, ועליו להתדיין במקום הנתצעים. ע"כ.

ובנידון דידן שתוצע את עורך העתון והתוצע ידע שהעתון שייך לחברה, אלא שטענתו היא שצ' היה אחראי על שכירותו ולא הנהלת החברה, כיון שאתו הוא סיכס את תנאי העסקתו, והעורך טוען שהאחריות על העובדים אינה עליו אלא על הנהלת החברה שהוא אינו חלק ממנה, יש לצרר דברי מי לודקים, ואם יתצרר שלעורך היתה וקיימת אוטונומיה עלמאית, אזי הצע"ד כאן הוא העורך, אך אם יתצרר שלעורך אין אוטונומיה לעלמו, אזי דבריו לודקים.